

FORORD

Denne bog handler om fuldbyrdelse af fængselsstraf og forvaring. Fuldbyrdelse af bødestraf, samfundstjeneste, anbringelses- og behandlingsdomme, ungdomssanktionen og andre strafferetlige retsfølger vil ikke blive omtalt i bogen. Derimod vil de retlige rammer for gennemførelse af varetægtsfængsling blive behandlet ud fra den kendsgerning, at varetægtstiden indgår som en – til tider væsentlig – del af fuldbyrdelsen af en fængsels- eller forvaringsdom. I virkeligheden ville titlen »Fængselsret« have harmoneret bedre med bogens indhold, som netop handler om de retlige vilkår for tilværelsen for de indsatte i fængslerne – fængselsdømte, forvaringsdømte og varetægtsarrestanter. At »Straff fuldbyrdelsesret« i stedet er valgt som bogens hovedtitel, skyldes navnlig den tiltænkte funktion som lærebog i universitetsfaget af samme navn.

Målet med bogen er at give de studerende på den juridiske kandidatuddannelse viden om og forståelse for de retlige rammer for fuldbyrdelse af fængselsstraf og forvaring og herigennem også at bidrage til en levendegørelse af dele af de strafferetlige, forvaltningsretlige og menneskeretlige fagdiscipliner, som tilsammen danner grundstammen i straffuldbyrdelsesretten.

Det er mit håb, at bogen tillige vil kunne tjene som håndbog for medarbejdere i Kriminalforsorgen og øvrige dele af retsvæsenet og som opslagsbog for andre, som har brug for viden om de juridiske rammer for straffuldbyrdelsen.

Af hensyn til læseligheden har jeg i nogen grad frigjort selve teksten for paragrafhenvvisninger ved i stedet at indlede flere afsnit med en oversigt over de relevante retsregler og ved at placere lovhenvisninger mv. i fodnoterne.

Der er mange krydshenvvisninger i teksten. Når der alene henvises til et afsnit, gælder det et afsnit i samme kapitel, medens kapitelangivelsen tillige er medtaget, når der henvises til et afsnit i et andet kapitel.

Regler og praksis vedrørende straffuldbyrdelsens indledning og indhold samt løsladelse, som er beskrevet i kapitlerne 4-6, er som udgangspunkt gældende for alle indsatte. Der er imidlertid med årene indført flere særregler for visse kategorier af indsatte. Frem for at omtale disse særregler som undtagelser i de enkelte afsnit har jeg valgt at samle dem i et efterfølgende kapitel.

Forord

Domme afsagt af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol er i teksten alene omtalt med navn og årstal. Bag i bogen findes en liste over dommene og afgørelserne med mere detaljerede oplysninger.

Denne udgave af bogen er opdateret med ny lovgivning og retspraksis, herunder nye domme fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Endvidere er der foretaget visse sproglige justeringer. Nogle afsnit er blevet udbygget, forkortet eller omredigeret.

På tidspunktet for bogens udgivelse er der indført hjemmel til at fuldbyrde fængselsstraf og forvaring for udvisningsdømte i et fængsel i Kosovo, og en aftale herom er tiltrådt af begge landes parlamenter. Denne ordning rummer flere komplicerede juridiske problemstillinger af både straffuldbyrdelsesretlig, strafferetlig, forvaltningsretlig, folkeretlig, sundhedsretlig og menneskeretlig karakter. Det vides endnu ikke, hvornår ordningen kan tages i brug, og de nærmere regler foreligger ikke i skrivende stund. Desuden må det anses for usikkert, om der bliver tale om en varig ordning, og jeg har af de nævnte grunde valgt helt at afstå fra at behandle denne ordning i bogen.

Jeg har under skriveprocessen modtaget god hjælp og inspiration fra fagfæller i bred forstand, hvilket jeg takker for. Og tak ikke mindst til Lone, som på den hjemlige front har givet mig uvurderlig støtte og opmuntring i arbejdet med bogen.

Nykøbing Sjælland, oktober 2024

Hans Jørgen Engbo